Ἔτος ΙΔ'. Ἐν Ἀθήναις 26 Ἀπριλίου 1901 Ἀριθ. 174

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1. Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ καὶ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
«Ἀναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου
ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Λόγος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευὴν ἐκφωνηθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Γερμανοῦ Βασιλάκη ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος. — Παράδοξος θεωρία περὶ ὕπνου, ὑπὸ φρενολόγου. — Τὸ Δίγγμα τῆς «Ἀναπλάσεως»· ἡ Πραγματικὴ Ζωή, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποία ἡ μέθοδος τῆς νίκης. — Θεῖον Κήρυγμα τῆς «Ἀναπλάσεως».

ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑ
ΕΝ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΣΘΕΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Πίστις καὶ θεραπεία

Ἡ πίστις, καὶ ἀπὸ τῆς γενικωτάτης αὐτῆς ἀπόψεως λαμβανομένη, ἀποτελεῖ σπουδαίαν θεραπευτικὴν δύναμιν. Ὄχι δὲ μόνον εἰς φανταστικὰς παθήσεις, ἀλλὰ καὶ πραγματικάς. Τὸ μικρὸ παιδί, πηδῶν, τρέχον, πίπτει, κτυπᾷ καὶ κλαίει. Τὸ πάθημά του δὲν εἶνε διόλου φανταστικόν. Τὸ χέρι του εἶνε ξεγδαρμένον, τὸ προσωπάκι του εἶνε μωλωπισμένον, καὶ ὁ πόνος του προκαλεῖ φωνὰς σπαρακτικάς. Καὶ ἐν τούτοις οἱ κλαυθμοὶ παύουν ἐξαφνα. Τί τοὺς κατεπίγωσε; Τὸ φιλὶ τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ μικρὸ παιδὶ πιστεύει ὅτι ἔχει δύναμιν θεραπευτικήν. Ἡ μητέρα φιλεῖ τὸ κλαῖον τέκνον εἰς τὸ πονοῦν μέρος, καὶ τοῦ λέγει «ἐπίρισε». Καὶ ἐκεῖνο πιστεύει ὅτι ἐπέρασε πράγματι, καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν αὐτὴν ὁ πόνος τοῦ παύει, καὶ γίνεται καλά.

Ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τὴν ἡλικίαν. Ἡ ἰδέα καὶ ἡ πεποίθησις ἐξασκοῦν μεγάλην ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροήν, εἴτε πρὸς ἀσθένειαν εἴτε πρὸς ἀνάρρωσιν. Πολλοὶ γίνονται ἄρρωστοι, μόνον διότι, εἴτε ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ των, εἴτε ἀπὸ τοὺς λόγους ἄλλων, ἐπίστευσαν ὅτι κατέχονται ἀπὸ ἀρρωστίαν. Τοιουτοτρόπως, ἡ φανταστική, ἡ κατ' ἰδέαν ἀσθένεια, καταντᾷ πραγματική. Ἀντιθέτως, ἄνθρωποι ἄρρωστοι θεραπεύονται, ἅμα ὡς κατορθωθῇ νὰ πιστεύσουν ὅτι δὲν ἔχουν τίποτε, ἢ ὅτι ἡ ἀσθένειά των σύντομα θὰ περάσῃ. Τοιαῦτα παραδείγματα εἶνε ἀναρίθμητα εἰς τὸν καθημερινὸν βίον, καὶ ὁ καθεὶς μας γνωρίζει πάμπολλα ἐξ αὐτῶν.

Ὑποβολὴ καὶ αὐθυποβολή.

Τί λοιπὸν συμβαίνει ἐδῶ; Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐπιστημόνων ἀποδίδουν τὰ γεγονότα ταῦτα εἰς τὴν ὑποβολὴν ἢ αὐθυποβολήν. Ὑπάρχουν μάλιστα Σχολαὶ φιλοσοφικαί, αἱ ὁποῖαι καὶ τὰς δεὰ θαύματος θεραπείας ἐδῶ ἀποδίδουν, εἰς τὴν ὑποβολὴν δηλαδὴ ἢ τὴν αὐθυποβολήν.

Ἀλλὰ τί λέγεται ὑποβολή, τί δὲ αὐθυποβολή;

Ὑποβολὴ λέγεται τὸ νὰ ὑποβάλω καὶ ἐπιβάλω ἐγὼ τὸν ἑαυτόν μου ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου, καὶ ἐγὼ μὲν νὰ γείνω δύναμις ἐνεργοῦσα καὶ δεσπάζουσα ἐπὶ σοῦ, σὺ δὲ νὰ μεταβληθῇς εἰς ὃν ἐπηρεαζόμενον καὶ ἐξουσιαζόμενον ἀπ' ἐμέ, καὶ ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ νὰ πάσχῃς κατὰ τὴν διαταγάς μου καὶ νὰ κατορθώνῃς κατὰ τὴν διαταγής μου, ὅταν λοιπὸν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐπενεργείᾳ καὶ καταστάσει θεραπεύσῃ εἷς ἄλλον, ὑποβάλλων εἰς αὐτόν, ὅτι τίποτε δὲν ἔχει, ἢ ὅτι ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν, τὴν ὁποίαν ἔχει, τότε ὑπάρχει θεραπεία δι' ὑποβολῆς.

Πότε δὲ ὑπάρχει θεραπεία δι' αὐθυποβολῆς; Ὅταν ἡ θεραπεία ἐπέρχηται δι' ἀπ' εὐθείας θελήσεώς τῆς ψυχῆς μας ἀποδιωκούσης τὴν νόσον, ἢ δι' ἀπ' εὐθείας πίστεως τῆς ψυχῆς, ὅτι διὰ τῆς θείας βοηθείας θὰ ἐπέλθῃ ἡ θεραπεία.

Μὲ τὸ νὰ δίδηται ὅμως εἰς ὁρισμοὺς τῆς ὑποβολῆς καὶ αὐθυποβολῆς, δὲν ἐπετάι ὅτι γνωρίζομεν καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας των. Πῶς εἷς ἄλλος κατορθώνει νὰ ἐξασκήσῃ ἐφ' ἡμῶν τὴν δι' ὑποβολῆς ἐξουσίαν, καὶ νὰ φέρῃ τὴν δι' αὐτῆς θεραπείαν, καὶ πῶς ἡμεῖς αὐτοὶ διὰ τῆς αὐθυποβολῆς θεραπευόμεθα, εἶνε μυστήρια, ὅπως τόσα ἄλλα, ἐπιστημονικῶς ἀνεξήγητα.

Ἀλλ' ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ταύτῃ δυνάμεθα ἐν νὰ βεβαιώσωμεν· ὅτι δηλαδὴ τόσον ἡ αὐθυποβολή, ὅσον καὶ ἡ ὑποβολή, δέον νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰ ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ φαινόμενα, ὡς τὰ ἐννοεῖ ἡ φιλοσοφία τοῦ ἀΰλου καὶ τοῦ

ὑπερκοσμίου, καὶ ὅτι ἀνατρέπουσι τὴν περὶ τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν καὶ φαινομένων ὑλιστικὴν θεωρίαν. Διότι, ὁπόταν ὁ σωματικὸς ὀργανισμός μου πάσχῃ ἢ θεραπεύηται ἀναλόγως τῆς ποιοθήσεως, τὴν ὁποίαν ἀποκτῶ διὰ τῆς ὑποβολῆς ἢ τῆς αὐθυποβολῆς, τότε θὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ὀργανισμός αὐτὸς δὲν εἶ ε ὁ κύριός μου, ἀλλὰ ὁ δοῦλός μου, καὶ δοῦλος ὑποτασσόμενος εἰς τὴν ἰδέαν τὴν ἀσώματον, εἰς τὴν ποιοθήκην τὴν ἄυλον, ἥτις ἀπορρέει ἐκ τῆς ἀσωμάτου καὶ ἀύλου ψυχῆς. Καὶ γνωρίζω μὲν ὅτι ὁ ὑλισμὸς τὰς ἰδέας, τὰς ποιοθήσεις, τὰς κρίσεις, τοὺς συλλογισμούς, θεωρεῖ ὡς προϊόντα ἐκκρίσεων τοῦ ἐγκεφάλου, παράγοντος τὰ ψυχικὰ φαινόμενα, ὡς τὸ ἧπαρ τὴν χολήν, καὶ οἱ νεφροὶ τὸ οὖρον· ἀλλὰ μετὰ τὴν «Θρησκείαν καὶ ἐπιστήμην», τὰς «Ψυχολογικὰς Μελέτας» καὶ τὴν «περὶ Γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου» συγγραφὴν τοῦ κ. Σκλτσούνη, εἰς οὐδένα ἐν Ἑλλάδι ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἐμφρωνον γνώμην τῶν μεγάλων τῆς ἐπιστήμης διδασκάλων, ὁ σωματικὸς τοῦ ἀνθρώπου ὀργανισμὸς θεωρεῖται ἀνίκανος εἰς παραγωγὴν κρίσεων, ποιοθήσεων, συλλογισμῶν καὶ τῶν ἄλλων πνευματικῶν παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ φαινομένων. Ἐὰν δὲ ὑποβολὴ καὶ ἡ αὐθυποβολὴ ἦσαν μηχανικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ἐγκεφάλου, τότε ἔπρεπε καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῶα νὰ παρατηρῶνται θεραπεῖαι δι' αὐτῶν. Ἀλλὰ γομίζω ὅτι καὶ ὁ φανατικώτατος τῶν ὑλιστῶν δὲν θὰ ἰσχυρισθῇ ποτε, ὅτι σκύλοι, γάτοι, ὄνοι, ποντικοὶ καὶ πίθηκοι θεραπεύονται δι' ὑποβολῆς ἢ δι' αὐθυποβολῆς. Ἀμφότερα τὰ φαινόμενα ταῦτα ἰδιάζουσιν εἰς μόνον τὸν ἄνθρωπον, διότι μόνον ἡ προσωπικὴ καὶ ἄυλος ταύτου ψυχὴ εἶνε ἐπιδεκτικὴ αὐτῶν. Καὶ διὰ τοῦτο, ἀπορῶ πῶς ἰατρός τις ἀρθρογράφων εἰς ἑβδομαδιαίαν τινὰ θρησκευτικὴν ἐφημερίδα, ἐπιμένει κατ' ἐπανάληψιν, ὅτι ἡ ὑποβολιμότης εἶνε φυσιολογικὴ ἰδιότης τοῦ ἐγκεφάλου. Καὶ παραδέχεται μὲν αὐτός, ὅτι πρὸς παραγωγὴν αὐτῆς ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐπιτακτικὴ συγκατάθεσις τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἡ ὅλη ἔκφρασίς του περὶ τῆς ὑποβολιμότητος, ὡς ψυχολογικῆς τοῦ ἐγκεφάλου ἰδιότης, εἶνε ἀτυχής, καὶ δύναται νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν. Βεβαίως ὁ ἐγκέφαλος εἶνε ὄργανον τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν καὶ ἐκδηλώσεων κατὰ τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἡμῶν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶνε μόνον ὄργανον, ἄγαγυς καὶ ὑπηρέτης δουλικός, τὰ διάφορα ψυχολογικὰ ἡμῶν φαινόμενα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ψυσιολογικαὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἀρεταί. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν καὶ νοεῖ, καὶ κρίνει, καὶ παθαίνεται, καὶ θέλει, καὶ ἐνεργεῖ, καὶ εἰς ὅλα ταῦτα ὁ ἐγκέφαλος τὴν ἐξυπηρετεῖ, ἀλλὰ πάντότε ὡς δουλικὸν ὄργανον, μὴ ἔχον συνείδησιν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν προσφέρει. Διὰ τοῦτο οὐδέποτε λέγομεν ὅτι ἡ κρίσις, τὰ συναισθήματα, ἡ θέλησις, ἡ ἐνέργεια, εἶνε φυσιολογικαὶ ἀρεταὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Δὲν δυνάμεθα λοιπὸν νὰ τὸ εἴπωμεν οὔτε περὶ τῆς ὑποβολιμότητος. Καὶ ἰδοὺ διατί ὁ λέγων τοῦτο ἰατρὸς καὶ προσθέτων, ὅτι ἡ ὑποβολιμότης εἶνε ἐνέργεια τοῦ ἐγκεφάλου **συμφυὴς αὐτῷ**, ὄχι βεβαίως ἐκ προθέσεως, ἀλλ' ἐξ ἀστοχίας, ὄχι κατὰ πεποίθησιν, ἀλλὰ κατὰ ἔκφρασιν, κινδυνεύει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξηγῶν τὴν ὑποβολὴν κατὰ ὑλιστικὸν τρόπον.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ συμπληρώσωμεν τὰ περὶ ὑποβολῆς καὶ αὐθυποβολῆς λεχθέντα, ἂς ἐξετάσωμεν τώρα τὰς διὰ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ τῆς θείας χάριτος τελουμένας θαυματουργοὺς θεραπείας τῶν παντοίων ἀσθενειῶν.

(ἀκολουθεῖ)

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ

Ὑπὸ

ΤΟΥ Μ. ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

ἐν τῷ πανσέπτῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

«Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε: Τετέλεσται· καὶ, κλίνας τὴν κεφαλήν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα». (Ἰωάν. 19,30).

Ἱστάμεθα παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ. Μακαριώτατε πάτερ καὶ δέσποτα καὶ λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί· εὑρισκόμεθα μεταξὺ τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ ζωοδόχου τάφου· ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην οὐ μόνον ἡμεῖς ἔχομεν ἐστραμμένα τὰ βλέμματα ἡμῶν καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰς σκέψεις πρὸς Ἐκεῖνον, ὅστις ὑπὲρ ἡμῶν ἐκπνέει ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἀλλὰ καὶ σύμπας ὁ Ὀρθόδοξος κόσμος ἐν πνεύματι παρίσταται καὶ ἐν κατανύξει ζητεῖ χάριν καὶ ἔλεος παρὰ τοῦ θρόνου τῆς χάριτος. Ὁποία ἱστορία σοβαρά, κατανυκτικὴ καὶ πλουσία συμπυκνοῦται καὶ συνωστίζεται ἐντὸς βραχέος χρόνου, ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς Μ. Πέμπτης μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, καὶ ἐντὸς μικροῦ τόπου, ἀπὸ τῆς Γεθσημανῆς μέχρι τοῦ Γολγοθᾶ· Γεθσημανὴ καὶ Γολγοθᾶς! ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου, τί ἐγκρύπτουσι καὶ τί σημαίνουσιν αἱ δύο αὗται λέξεις, καὶ τί δύναται νὰ ἐννοήσῃ καὶ διὰ λόγων νὰ παράστησῃ ἡ ἡμετέρα ἀσθένεια παρὰ τὸν Γολγοθᾶν! καὶ καθὼς παρὰ τῇ λαμπρᾷ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα ἱστάμεθα σιωπηλοὶ καὶ σύννοι, οὕτω καὶ σήμερον ἱστάμεθα ἐπικράτει μυστηριώδης σιγὴ καὶ βαθεῖα σκέψις. Δεῦτε ἀναβῶμεν ἐπὶ τὸν φρικτὸν Γολγοθᾶν, καὶ ἴδωμεν τὸν Κύριον ἐκπνέοντα καὶ ἀκούσωμεν τοὺς τελευταίους αὐτοῦ λόγους· καθίσωμεν παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἀναγκαλισθῶμεν τὸν σταυρὸν καὶ ἀκούσωμεν αὐτὸν ἐκ διαλειμμάτων λαλοῦντα. Οἱ λόγοι τοῦ ἀποθνήσκοντος εἶνε σεβαστοί· ἀλλὰ τί εἶνε οἱ λόγοι παντὸς θνήσκοντος ἀπέναντι τῶν ἑπτὰ λόγων τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, οἵτινες εἶνε πολύτιμος διαθήκη δι' ἡμᾶς, ἀποκαλύπτουσι τὸ μυστήριον τοῦ πάθους αὐτοῦ; εἶνε πλήρεις φωτός, πλήρεις παρηγορίας, δυνάμεως καὶ μακαριότητος; Πρὶν ἢ κλείσῃ τέλεον τὸ ἅγιον αὐτοῦ στόμα, ἑπτάκις ὡμίλησεν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ πρὸς τὸν κόσμον· οὐδέποτε ἐλάλησε γλυκύτερον, ἀγαπητότερον καὶ μακαριώτερον. Οἱ ἑπτὰ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ λόγοι εἶνε ὡς ἑπτὰ

ἀστέρες, ἐξανατέλλοντες ἐκ τοῦ μέσου τοῦ σκότους τῆς φύσεως καὶ τοῦ σκότους τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἀποτελοῦσι στέφανον περὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κορυφὴν ἐξ ἑπτὰ ἀδαμαντίνων καὶ ἐκτείνονται περὶ αὐτὸν ὡς ἑπτάχρουν οὐράνιον τόξον. Ὁ πρῶτος λόγος ἐκφράζει καὶ ἐξαιτεῖται ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι». Ὁ δεύτερος διαβεβαιοῖ αἰώνιον ζωὴν καὶ θείαν μακαριότητα «Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ». Ὁ τρίτος συνιστᾷ καὶ χαρίζεται κοινωνίαν ἀγάπης καὶ στοργῆς μεταξὺ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τῆς γῆς· «Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου· εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου». Ὁ τέταρτος διδάσκει ἡμᾶς τί ἐδοκίμασε καθ' ὅλου πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν· «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;». Ἐκ τοῦ πέμπτου μανθάνομεν μεχρὶ τίνων βασάνων, πόνων καὶ ἀλγηδόνων κατῆλθεν ἐκούσιος· «Διψῶ». Ὁ ἕκτος εἶνε θρίαμβος τῆς τελειώσεως: «Τετέλεσται». Καὶ ὁ ἕβδομος τὸ μακάριον τέλος: «Πάτερ εἰς χεῖράς Σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου». Ἂς ἐλλέξωμεν, ἀγαπητοί, τὸν προτελευταῖον ἀδάμαντα, καὶ ἂς παρατηρήσωμεν αὐτὸν καὶ ἐξετάσωμεν καλῶς, ζητοῦντες, ἐν αὐτῷ δύο τινά, τὸ τέλος τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου καὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου αὐτοῦ· διότι τὸ τέλος τοῦ πάθους εἶνε τελείωσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ. «Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε: Τετέλεσται· καὶ, κλίνας τὴν κεφαλήν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα».

Α'.

Κακῶς φεύγας καὶ ἔξοχός τις στρατηγός, ἀγαπητοί, μακρὸν καὶ περιπετειῶδη καὶ ὀδυνηρότατον πόλεμον αἰσίως καὶ νικηφόρως διεπολεμήσας καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, χαίρει μεγάλως καὶ ἐκφώνως κηρύττει τοῦτο, οὕτω καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀποβλέπων ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ σταυροῦ εἰς ὅλον τὸν παρελθόντα αὐτοῦ βίον καὶ τὰ ἄπειρα καὶ πολυποίκιλα αὐτοῦ παθήματα, εἰς τὰς προφητείας καὶ ἐπαγγελίας τῆς Π. Διαθήκης, εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Ἰσραήλ, εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς ἀνθρωπότητος καθ' ὅλου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τότε, καὶ εἰς τὴν προαιώνιον βουλὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα ἐπισκοπῶν, χαίρων ἀνακράζει τὸ ἐπινίκιον τοῦτο ἐπιφώνημα: «Τετέλεσται», ὅλα δὴ ἔγεινε καὶ ἐτελείωσε πάν, ὅ τι ἔπρεπε νὰ γείνῃ. Βεβαίως πρέπει ἔτι νὰ τεθῇ εἰς τὸν τάφον, νὰ ἀναστῇ, νὰ ἀναληφθῇ, νὰ καθίσῃ ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καὶ νὰ ἱδρύσῃ τὴν αἰώνιον αὐτοῦ βασιλείαν· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀπορρέουσιν ἀπὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θανάτου· διότι ὅλαι αἱ χάριτες τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ σωτηρία τοῦ μέλλοντος πηγάζουσιν ἐκ τῆς θυσίας ταύτης καὶ βλαστάνουσιν εἰς ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν. Ὅ,τι ἀπώλετο ἐν τῷ Ἀδάμ, εὑρέθη καὶ ἐκερδήθη ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Τὸ δένδρον ἐκεῖνο τῆς γνώσεως διὰ τῆς ἁμαρτίας τοῦ πρώτου Ἀδὰμ μετεβλήθη εἰς δένδρον τοῦ θανάτου· καὶ τὸ ξύλον τοῦτο ξύλον τοῦ θανάτου, ὁ σταυρός, διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ δευτέρου Ἀδὰμ ἐγένετο δένδρον τῆς ζωῆς. Ὅλη ἡ ἀρχαία ἱστορία ἐνταῦθα εὗρε τὸ μακάριον αὐτῆς τέλος, καὶ ἐνταῦθα ἀρχεται νέα ἱστορία, διότι ἤδη ἡ ἁγιότης καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ συνδιαλλάσσονται ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἀχωρίστως συνδέονται· διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἀνακράζει: «Τετέλεσται»· ἐτελείωσε τὸ πάθος αὐτοῦ, ἐτελείωσε τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ ἐκτοτε τὸ Εὐαγγέλιον περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ μέγα κήρυγμα περὶ τοῦ τετέλεσται, ἤτοι περὶ τοῦ ὅτι διὰ τῆς τελειώσεως τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἐτελείωσε τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἡ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ χωρίσῃ τὸ πάθος ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτοῦ; τὸ ἔργον αὐτοῦ δὲν ἦτο πάντοτε πλῆρες παθῶν ἐξ ἀρχῆς, ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ τοῦ πειρασμοῦ αὐτοῦ; Τὸ πάθος αὐτοῦ δὲν ἦτο συγχρόνως τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἡ μεγίστη αὐτοῦ ὑπακοή; Ὅπως καὶ παρ' ἡμῖν συμβαίνει· οὐδεμία κλῆσις καὶ οὐδὲν καθῆκον ἄνευ πάθους· ὅσον δὲ ἡ κλῆσις εἶνε μεγαλειτέρα καὶ βαρυτέρα, τόσον συνδέεται ὑπὸ περισσοτέρων παθῶν καὶ πικριῶν καὶ θλίψεων.

Ἀλλὰ καὶ τὰ παθήματα τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς ἡμᾶς δὲν εἶνε ἔργον τῆς ὑπακοῆς ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τέλους νίκη καὶ θρίαμβος κατὰ τοῦ πάθους; Ἅπαντες οἱ δοῦλοι τοῦ Κυρίου Σαβαὼθ ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ ἔχουσι κλῆσιν πλήρη παθημάτων· αἱ θλίψεις αὐτῶν καὶ αἱ πικρίαι, αἱ παραγνωρίσεις καὶ οἱ διώγμοι εἶνε τόσον πολλοὶ καὶ βαρεῖς, ὥστε κατώδυνος ὁ πάσχων κράζει πρὸς τὸν Θεόν: Κύριε, λάβε τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ. Ἀλλ' ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο ὁ κατ' ἐξοχὴν δοῦλος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κλῆσις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε κλῆσις παθῶν. «Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται» (Ἡσαΐου 53, 4)· ὁ λόγος οὗτος ἐφαρμόζεται ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ ὡρῶν τῶν παθῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅλου τοῦ βίου αὐτοῦ, ὅτε ἐζήτει τὸ ἀπολωλὸς καὶ πτωχοῖς εὐηγγελίζετο καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευεν. «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Πρόδρομος μετὰ τὸ βάπτισμα. Ἀχώριστα λοιπὸν τὰ αἰσθήματα ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους· ἀλλὰ συνήθως διακρίνομεν τὰ κατ' ἐξοχὴν πάθη, τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς τελευταίας ἑσπέρας τοῦ ἐπὶ γῆς βίου αὐτοῦ καὶ τῆς Γεθσημανῆς καὶ τελευτῶντα καὶ κορυφούμενα εἰς τὸν Γολγοθᾶν. Μικρὸς δρόμος, ἀπὸ τῆς μιᾶς πύλης τῆς Ἱερουσαλὴμ μέχρι τῆς ἄλλης· καὶ ὀλίγος χρόνος, μία νὺξ καὶ μία ἡμέρα· ἀλλὰ πόσα ἐγκλείοντα ἐν αὐτοῖς!

Τῇ τελευταίᾳ ἑσπέρᾳ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, τῇ ἑσπέρᾳ τῆς Πέμπτης, συνιστῶν ὁ Κύριος ἐνώπιον τῶν μαθητῶν τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἤνοιξε καὶ ἐξέχεε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, εἰπὼν τοὺς ἀπαραμίλλους ἐκείνους λόγους, καὶ εἶτα ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν οὐρανόν, προσηυχήθη ὡς Ἀρχιερεὺς ὑπὲρ τῶν Ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν μελλόντων χριστιανῶν, ἐκτείνας ἐπ' αὐτοὺς τὰς ἀχράντους αὐτοῦ παλάμας· καὶ οὕτως ἐξῆλθε νυκτὸς εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ὅπως παραδοθῇ εἰς τὰ πεθήματα καὶ τὸ μῖσος τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Ἐξῆλθε θέλων καὶ προγνωρίζων τὰ ἐπερχόμενα. Ἐκεῖ ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν· καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ζητῶν

ἀνακούφισιν, εἶπε πρὸς αὐτούς: περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου. Πεσὼν κατὰ γῆς, ἤρξατο νὰ ἀγωνιᾷ προσευχόμενος πρὸς τὸν Πατέρα: «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο». Πᾶσα ἡ ἀνθρωπίνη φύσις φοβεῖται καὶ τρέμει πρὸ τοῦ θανάτου, καὶ τοῦτο εἶνε φυσικόν, διότι ἅπαντες εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι. Ἀλλ' ὁ Κύριος εἶνε ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἄρχων τῆς ζωῆς· πρέπει λοιπὸν ὁ ἅγιος νὰ ἀποθάνῃ καὶ ἡ ζωὴ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάνατον; πρέπει ὁ προαιώνιος υἱὸς τῆς ἀγάπης νὰ ἄρῃ ἐφ' ἑαυτὸν τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου καὶ νὰ αἰσθανθῇ τὸ βάρος καὶ τὴν πίεσιν τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ; Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς αἰσθήσεως ταύτης ἀγωνιᾷ, πίπτει εἰς τὴν γῆν, προσεύχεται ἐκτενέστερον, ἡ ἀνθρωπίνη φύσις φαίνεται κινδυνεύουσα καὶ ἐγγίζουσα νὰ ὑποχωρήσῃ, ὡς μὴ δυναμένη μέχρι τέλους νὰ ἐγκαρτερήσῃ, ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ἐγένετο ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος, καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν (Λουκ. 22, 44), ὅτε ἄφνης ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ὤφθη ἐνισχύων αὐτόν· καὶ οὕτως ἐνισχυμένος ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ θαρραλέως ἦλθεν, ἵνα παραδοθῇ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ
29 Ἀπριλίου

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου, ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ· ὁ οὖν Ἰησοῦς, κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ· λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Δός μοι πιεῖν (οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι). Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις: Πῶς σύ, Ἰουδαῖος ὤν, παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὖσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ: Εἰ ἤδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι: Δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή: Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ: Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ, ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή: Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνή, καὶ εἶπεν: Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Καλῶς εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή: Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ· οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος, ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή: Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: Ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει. Οὐδεὶς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις: Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα, ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες: Ῥαββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους: Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς: Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης: Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείονες ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ. Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον: Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτὸν γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Ἑρμηνεία

Ἡ Συχάρ, ἢ Συχέμ, ἔξω ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐστάθη ὁ Κύριος ἡμῶν, ἦτο πόλις τῆς Σαμαρείας, συνοδευομένη ἀπὸ ἱερὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις. Ἐκεῖ εἶχε φθάσει κατὰ τὰς περιπλανήσεις του ὁ Ἀβραάμ, καὶ κατεσκεύασε θυσιαστήριον. Ἐκεῖ ἀργότερον ὁ Ἰακὼβ ἠγόρασεν ἀγρόν, εἰς τὸν ὁποῖον, ἀκολούθως, μεταφερθέντα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐτάφησαν τὰ κόκκαλα τοῦ υἱοῦ του Ἰωσήφ.

Ἡ Συχὰρ ἦτο πόλις ἐπίσημος τῆς κεντρικῆς Χαναάν, ἔκειτο δὲ ἀνάμεσα εἰς τὰ ὄρη Ἐβὰλ καὶ Γαριζίν. Πρὸς βορρᾶν κειμένη τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπέχει ἀπὸ αὐτὰ τριάκοντα καὶ τέσσαρα μίλια, ὅταν δὲ οἱ Ἑβραῖοι ἐκυρίευσαν τὴν Χαναάν, ἡ Συχὰρ ἢ Συχὲμ ἔγεινε πόλις λευϊτικὴ καὶ τόπος γενικῆς συναθροίσεως τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Ὅταν ἡ πόλις Σαμάρεια κατεστράφη ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, ἡ Συχὲμ ἔγεινε πρωτεύουσα πόλις τῶν Σαμαρειτῶν, καὶ τοιαύτη ἦτο καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἡ δ' ἐπαρχία τῆς Σαμαρείας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἦτο τὸ τρίτον Τμῆμα τῆς Παλαιστίνης, καὶ πρὸς βορρᾶν μὲν εἶχε τὴν Γαλιλαίαν, πρὸς νότον τὴν Ἰουδαίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν μεσόγειον θάλασσαν.

Ἡ ἱστορία τῶν Σαμαρειτῶν ἔχει πολλὰς περιπετείας· ὑπὸ θρησκευτικὴν ἔποψιν, ἐπὶ τοῦ Ἀχαὰβ ἰδίᾳ, διεκρίθησαν ὡς εἰδωλολάτραι, ἀποκτήσαντες καὶ μέγαν τοῦ Βάαλ ναόν, ἀργότερον δέ, κατόπιν ἀπὸ πολλὰς ἀντικαταστάσεις καὶ ἐπιμιξίας τῶν κατοίκων, ἀπετέλεσαν λαὸν ἀλλόκοτον μὲ θρησκευμα, ἐν μέρει Ἰουδαϊκόν, καὶ ἐν μέρει εἰδωλολατρικόν. Ἀπὸ τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης παρεδέχοντο μόνον τὴν Πεντάτευχον, περιέμενον δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, καί, κτίσαντες ναὸν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος Γαριζίν, ἰσχυρίζοντο ὅτι ἐκεῖ μόνον ἐλατρεύετο ὁ Θεός. Διὰ ταῦτα μεταξὺ Σαμαρειτῶν καὶ Ἰουδαίων ἀνεπτύχθη μῖσος πολύ, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τοὺς ἐθεώρουν ἀντικείμενα βδελυγμίας καὶ ἐσχάτης περιφρονήσεως.

Ὁ Χριστὸς ὅμως δὲν συνεμερίζετο τὰς προκαταλήψεις ταύτας. Ὅλοι, εἴτε ἐκ πλάνης ὁμοῦ καὶ ἁμαρτίας, εἴτε ἐξ ἁμαρτίας μόνον, ἦσαν ἀκάθαρτοι, αὐτὸς δὲ ἦλθε νὰ καθαρίσῃ ὅλους. Ἰατρός, φέρων παντοῦ τὴν σωτηρίαν, ἔρχεται παντοῦ ὅπου ἀσθένεια· ἀγάπης πηγή, φέρει παντοῦ τὰ βήματά του, ζητῶν νὰ καταλύσῃ τὰς ἔχθρας καὶ τὰ μίση· ἀλήθεια δὲ καὶ φῶς διὰ τὸν κόσμον ὅλον, πρὸς ὅλους πλησιάζει, διὰ νὰ διδάξῃ τὴν ἐν πνεύματι ἀληθινὴν λατρείαν. Καὶ τοιουτοτρόπως πατεῖ καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Σαμαρείας. Εἰς τὴν Συχέμ, ἐκεῖ ὅπου ἐτάφησαν τὰ κόκκαλα τοῦ Ἰωσήφ, ἔρχεται αὐτὸς νὰ λαλήσῃ τὸν λόγον τῆς ζωῆς. Μεσημέρι ἦτο ὅταν ἔφθασε, καί, κουρασμένος ἀπὸ τὴν μακρὰν ὁδοιπορίαν, ἐκάθισεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, κοντὰ εἰς τὸ λεγόμενον πηγάδι τοῦ Ἰακώβ. Καὶ ἐκεῖ ἔκαμε τὸν περίφημον διάλογον μὲ τὴν γυναῖκα τὴν Σαμαρειτίδα, διάλογον διεγείροντα τὸν θαυμασμὸν καὶ ἐκείνων ἀκόμη, οἵτινες ἔχουσι τὸ μέγα δυστύχημα νὰ μὴ πιστεύωσιν εἰς αὐτόν.

Ἂς θεωρήσωμεν τὴν μορφὴν τῆς Σαμαρειτίδος, καὶ ἂς ἴδωμεν τὴν μέθοδον, διὰ τῆς ὁποίας ἐνήργησε τὴν μεταμόρφωσιν αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς.

Ἡ Σαμαρεῖτις γυνὴ μᾶς παρουσιάζεται ἀλλόκοτον κρᾶμα ἁμαρτίας καὶ εὐσεβείας. Δούλη τῆς σαρκός, ἔχει συζήσει ἀνόμως μὲ πέντε ἄνδρας, ὁ δὲ ἕκτος, μὲ τὸν ὁποῖον ἤδη συζῇ, δὲν εἶνε καὶ αὐτὸς νόμιμος σύζυγός της. Εἶχεν ἄρά γε ἡ γυνὴ αὕτη φιλοσαρκίαν, ἥτις κατήντα μέχρι κενωδίας, καὶ εἶχε καλλιεργήσει μόνη της, ἐξ ἰδίας ἀρεσκείας, τὴν ὁρμὴν ταύτην; ἢ ἦτο ἀπὸ τὰ ἀξιοθρήνητα ἐκεῖνα πλάσματα, τὰ ὁποῖα, ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς βιοτικοὺς ἀνεμοστροβίλους, πτωχά, ἔρημα, ἀπροστάτευτα, δὲν ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικὴν ἀντοχήν, καὶ μὲ δισταγμοὺς τὸ πρῶτον, καὶ μὲ τύψεις, καὶ μὲ κλαυθμοὺς ἀφήνονται εἰς τὸν κατήφορον τῆς διαφθορᾶς, διὰ νὰ κερδήσουν τὸν ἄρτον, ὕστερον δέ, μέσα εἰς μολυσμένην ἀτμοσφαῖραν ἐξοικειωνόμεναι μὲ τὴν ἀκολασίαν, δουλεύουν πλέον εἰς αὐτήν, ἀσυνειδήτως δέ, ὑπὸ τὸ σπρώξιμον τῆς συνηθείας, μεταπίπτουν ἀπὸ ἀγκάλης εἰς ἀγκάλην, ἄνευ εὐχαριστήσεως, μετὰ λύπης μᾶλλον, ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς δυνάμεως νὰ ἀποκρούσουν τοὺς ἄνδρας τοὺς ποταπούς, καὶ νὰ εἰσέλθουν εἰς ὁδὸν ἄλλην καὶ εἰς νέαν ζωήν;

Μᾶλλον τοῦτο τὸ δεύτερον πρέπει νὰ δεχθῶμεν διὰ τὴν Σαμαρειτίδα γυναῖκα. Πρέπει νὰ ἦτο ἀπὸ τὴν πτωχὴν τάξιν, ἀφοῦ ἔρχεται μόνη της μέσα εἰς τὴν ζέστην τῆς μεσημβρίας, μὲ τὴν στάμναν εἰς τὸν ὦμον, ἔξω τῆς πόλεως, διὰ νὰ πάρῃ νερόν. Οἱ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀπήλαυσαν διαδοχικῶς, δὲν τῇ ἐξησφάλισαν τοὐλάχιστον μικράν τινα ἄνεσιν βιοτικήν. Ἀνήκοντες εἰς τοὺς οἰκτροὺς καὶ ἀθλίους ἐκείνους ἄνδρας, τοὺς καταισχύνοντας τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν κατεφρόνουν, ἀφοῦ τὴν ἀπελάμβανον. Καὶ αὐτὴ δὲν ἦτο ἡ σύντροφος κάν τῆς ἡδονῆς των, ἀλλὰ τὸ θῦμα τῆς κτηνωδίας ἐκείνων καὶ τῆς ἰδικῆς της ἀδυναμίας. Τὴν παρῄτει ὁ εἷς, καὶ ἐρχόμενος ὁ ἄλλος, ἐν τῇ ἀγροικίᾳ του, τῇ βαναυσότητί του, τῇ βομφαίᾳ του, ἐγκαθίστατο παρ' αὐτῇ· καὶ ἐκείνη, μὴ ἔχουσα κανένα παραστάτην καὶ ὑπερασπιστήν, πτωχή, ἀπροστάτευτος, ἀβοήθητος, σιγὰ-σιγὰ συνειθίσασα εἰς τοιοῦτον ἐξευτελισμόν, ὑφίστατο τὴν ἐκ τῆς κτηνώδους ἀνδρικῆς δυνάμεως ἐπιβαλλομένην εἰς αὐτὴν τύχην καὶ ὑπέκυπτεν. Ἐκ τούτου ἡ ἁμαρτία της δὲν ἦτο ὁλόκληρος θεληματική, καὶ ἡ ἑνοχή της παρουσίαζε καὶ τὸ μέρος, τὸ προκαλοῦν τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν συγκατάβασιν.

Ἐντεῦθεν ἐξηγοῦνται καὶ τὰ ἐν μέσῳ τῆς διαφθορᾶς της περισωθέντα εἰς αὐτὴν σπέρματα τῆς εὐσεβείας καὶ ἠθικῆς δυνάμεως πρὸς μετάνοιαν καὶ ἀνάνηψιν. Ἡ γυνὴ αὕτη τιμᾷ τὸν εἰς Γαριζὶν ναόν, ὅπου ἐπροσκύνησαν οἱ πατέρες της, καὶ πιστεύει ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός. Τοιουτοτρόπως ἐν μέσῳ τῆς διαφθορᾶς της κατέχει κεφάλαιόν τι πίστεως, καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀνηθικότητός της διατηρεῖ εὐλαβῆ τινα θρησκευτικότητα. Οἰκονομικὴ θεία τῆς ἀνθρωπίνης προνοίας, διὰ τῆς ὁποίας ἠμπόρεσεν ὕστερον νὰ κατορθώσῃ τὴν ἠθικὴν ἀπελευθέρωσίν της καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἀκάθαρτον δεσποτείαν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀγνὴν καὶ φιλάνθρωπον ἐξουσίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὑπὸ ἔποψιν διανοητικῆς καὶ πνευματικῆς ἀντιλήψεως, ἡ Σαμαρεῖτις εἶνε στενοκέφαλος, ἀμαθής, παχυλή. Ἀκούει περὶ ζῶντος ὕδατος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὅστις πίῃ δὲν θὰ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ νομίζει ὅτι τὸ νερὸν τοῦτο εἶνε αἰσθητὸν καὶ ὑλικόν, ἔχον ὅμως τὸ προτέρημα νὰ σβύνῃ τὴν δίψαν τοῦ σώματος διὰ παντὸς καὶ νὰ μὴ τὴν ἀφήνῃ νὰ ἐπανέλθῃ πλέον. Κουρασμένη δὲ ὡς εἶνε, πτωχή, καὶ βασανισμένη γυνή, σκιρτᾷ εἰς τὴν ἐλπίδα, ὅτι μὲ τὸ νερὸν αὐτό, τὸ νέον καὶ ἄγνωστον, δὲν θὰ ἔχῃ πλέον ἀνάγκην νὰ σηκώνῃ τὴν στάμναν εἰς τὸν ὦμόν της καὶ νὰ κάμνῃ τόσον δρόμον, εἰς τὴν ζέστην καὶ εἰς τὸ ψῦχος, διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ ἀπὸ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ.

Ὡς πρὸς τὸν Ἰησοῦν, οὗτος τῇ φαίνεται ἁπλῶς ἕνας Ἰουδαῖος παράξενος καὶ διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς λοιπούς, ἀφοῦ, ὕστερον ἀπὸ τὸ τόσον μῖσος καὶ τὴν ἀβυσσον, ἥτις χωρίζει τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τοὺς Σαμαρείτας, ἔρχεται αὐτὸς καὶ ζητεῖ νὰ πίῃ ἀπ' αὐτὴν ὕδωρ. Ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς ἀγροικίας, τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς παχυλότητός της, ἡ γυνὴ αὕτη κατέχει καὶ κάποιαν εὐγένειαν συμπεριφορᾶς καὶ χρηστότητα. Βλέπει τὸν Ἰουδαῖον, ἀλλὰ δὲν ἐκτρέπεται εἰς ὕβριν ἐναντίαν του. Καὶ ὅτε κατάπιν τῇ φανερώνει τὸ αἶσχός της, ὅτι πέντε ἄνδρας ἔλαβε, καὶ αὐτός, τὸν ὁποῖον τώρα ἔχει, δὲν εἶνε ἰδικός της, δὲν δεικνύει τὴν αὐθάδη ἐκείνην ἀναισχυντίαν, τὴν συνήθη εἰς τὰ ἀκόλαστα καὶ διεφθαρμένα γύναια. Οὔτε ὑβρίζει, οὔτε ἀρνεῖται, οὔτε σιωπᾷ, ἀλλὰ ὁμολογεῖ. Τί; τὸ αἶσχός της· ἀλλ' ὄχι ὅπως τὸ αὐξήσῃ διὰ τῆς ἀναιδείας, ἀλλ' ὅπως τὸ ἀποβάλῃ διὸ τῆς συναισθήσεως καὶ τῆς μετανοίας. Καὶ κατορθώνει ἔτι περισσότερον· διαβλέπει ἐν ἀρχῇ ἀμυδρότερον, καὶ κατόπιν καθαρώτερον· ὁ ἐνώπιόν της Ἰησοῦς, ὁ λαλήσας πρὸς αὐτήν, ὁ φανερώσας τὰ κατ' αὐτήν, δὲν εἶνε πλέον ἐν τῇ ἐκτιμήσει της ἕνας Ἰουδαῖος· τὸν βλέπει ὡς προφήτην, καὶ ὕστερον, πρὸ τῶν βεβαιώσεων ἐκείνου, μετὰ μικρὰν ταλάντευσιν καὶ ἀμφιβολίαν, τὸν ὁμολογεῖ ὡς τὸν Χριστόν. Καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη τελείως τὸν πιστεύσῃ, ἄλλη γίνεται ἀντ' ἄλλης. Ἐγκαταλείπει τὸ πηγάδιον, καὶ πα-

ραιτεῖ τὴν σταύραν της. Ἐὰν τὴν πάρῃ κανείς, ἐὰν τῆς τὴν κλέψῃ κάποιος, αὐτῆς τῆς πτωχῆς γυναικός, δὲν τὴν ἐνδιαφέρει· οὔτε κἄμ' εἰ ποσῶς τοιαύτην σκέψιν· ἀλλ' ἀναχωρεῖ καὶ ὁρμᾷ πρὸς τὴν πόλιν διὰ νὰ κάμῃ τί; Νὰ ἀναδείξῃ τὸν Ἰησοῦν καταγγέλλουσα τὸν ἑαυτόν της· ἐλᾶτε, φωνάζει, νὰ ἴδητε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔκαμα· μήπως αὐτὸς εἶνε ὁ Χριστός; Καὶ ἐπιτιθεῖσα ὅστερον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν.

Ὁποῖον θαῦμα φωτισμοῦ μιᾶς ἐσκοτισμένης, καθαρμοῦ μιᾶς διεφθαρμένης, τελεσθὲν ἐκεῖ παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων Ἠβὲρ καὶ Γαριζίν! Τὸ θῦμα τῶν ἀνθρώπων ἐσώθη διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἐσώθη πῶς;

Δι' εὐδοκίας, διὰ χάριτος, δι' ἐπιεικείας, διὰ συγκαταβάσεως, δι' ἐλέους. δι' οἰκτιρμοῦ. διὰ στοργῆς.

Ὁ Κύριος δὲν βδελύσσεται καὶ δὲν ἀποστρέφεται τὴν ἁμαρτωλήν· τὴν βλέπει ὑπὸ τὸν δικαίου της γαρακτῆρα: τῆς ἑνόχου καὶ τοῦ θύματος· καὶ ὑπὸ τὰς δύο δ' ἐπόψεις τὴν σπλαγχνίζεται καὶ βουλεύεται τὴν σωτηρίαν της.

Ὁποία δὲ περίσκεψις, ὁποία λεπτότης καὶ ἀγαθωσύνη εἰς τὴν μέθοδον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς δυστυχοῦς ταύτης ψυχῆς! Δὲν θέτει ἀμέσως ἀπέναντί της τὴν ἁμαρτίαν της. οὐδὲ κάμνει κἂν ἐν ἀρχῇ λόγον περὶ τούτου. Παρουσιάζεται ὡς ὁ κοπιασμένος καὶ διψασμένος ὁδοιπόρος, ὁ ὁποῖος ζητεῖ ὀλίγον ὕδωρ, καὶ μόνον ὁπόταν ἐκείνη τῷ ὑπενθύμισε τὴν Ἰουδαϊκὴν προπέλευσίν του καὶ τὸ παράδοξον τοῦ νὰ ζητῇ ἀπ' αὐτὴν ὕδωρ, ἀναλαμβάνει τὸ ἔργον, ὄχι τοῦ ἐλέγχου της. ἀλλὰ τοῦ φωτισμοῦ της, καὶ τῇ ἁμιλεῖ περὶ ὕδατος ζῶντος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὅστις πίῃ δὲν διψᾷ πλέον εἰς τὸν αἰῶνα. Ἡ Σαμαρεῖτις, ἀνίκανος νὰ ἐννοήσῃ τὸν λόγον τοῦτον, τὸν παρεξηγεῖ παχυλῶς, καὶ τότε ὁ Χριστὸς ἀλλάζει τὴν μέθοδον τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας. ἐρχόμενος νὰ τῇ δείξῃ ὁποῖος ἦτο διὰ τῆς φανερώσεως τῶν μυστηρίων τοῦ βίου της. Ἀλλὰ καὶ ὅτε μόνον τὸ μέσον τοῦτο τῷ ἀπέμεινε, δὲν θέλει νὰ τὸ μεταχειρισθῇ μὲ ἀποτομίαν, ἀλλ' ἐφαρμόζει ταπτικὴν ἐλιγμῶν καὶ περιστροφῶν. Τῇ λέγει νὰ ὑπάγῃ νὰ φωνάξῃ τὸν ἄνδρα της· καὶ ὅταν αὐτὴ ἠρνήθη ὅτι ἔχει ἄνδρα, τότε τῇ δεικνύει ὅτι γνωρίζει ὅλα τὰ κατ' αὐτήν, ὅτι πέντε ἄνδρας ἔλαβεν ἕως τότε, καὶ ὅτι ὁ τωρινός της, ὁ ἕκτος, δὲν εἶνε καὶ αὐτὸς νόμιμος σύζυγός της. Ἀλλὰ τῇ λέγει ἁπλῶς τὸ γεγονός, ἐξ ἀνάγκης, διότι αὐτὴ ἡ ἀποκάλυψις τῷ μένει ὡς τὸ μόνον μέσον νὰ τὴν διεγείρῃ ἀπὸ τὴν ἀναισθησίαν της. δὲν ἐπιμένει δὲ εἰς αὐτό, δὲν τὴν ὀβρίζει, δὲν τὴν ἐξευτελίζει, δὲν προβαίνει εἰς ὀνειδισμοὺς καὶ κεραυνούς, ἀλλὰ φείδεται τῆς φιλοτιμίας της, καὶ ἀνοίγει τὴν πληγὴν ἐκ φιλανθρωπίας, διὰ νὰ τὴν κλείσῃ ἀμέσως ἐν στοργῇ. Καὶ παρερχόμενος τὴν ἀτιμίαν της καὶ ῥίπτων πέπλον λήθης εἰς αὐτήν, ὅταν αὐτὴ ἐφάνη σπεύδουσα νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἀτόπων τοῦ βίου της, καὶ ὁμολογοῦσα ὅτι προφήτην ἐν τῷ προσώπῳ του βλέπει, τὸν ἐρωτᾷ ἂν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἢ εἰς τὸ Γαριζὶν προσκυνῆται ὁ Θεός; δὲν θεωρεῖ ἀνάξιόν του νὰ ἀποκαλύψῃ τὰς ὑψηλοτάτας ἀληθείας του πρὸς τοιαύτην γυναῖκα, ἀλλὰ κάμνει πρὸς αὐτὴν τὴν θαυμασίαν ἐκείνην δήλωσιν περὶ ἀληθινῶν τοῦ Θεοῦ, προσκυνητῶν, καὶ περὶ πνευματικότητος τοῦ Θεοῦ καὶ λατρείας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Καὶ ὅταν ἡ Σαμαρεῖτις ἐξακολουθῇ νὰ μὴ βλέπῃ ἀκόμη ἐν αὐτῷ τίποτε ἄλλο παρὰ ἁπλοῦν προφήτην, καὶ ὅταν εἰς τὴν βεβαίωσίν του ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Μεσσίας καὶ ὁ Χριστός, ἡ γυνὴ δὲν δίδῃ ἀμέσως πλήρη πίστιν, ἀλλὰ καπέγκαι ἀπὸ ποιάν τινα ἀμφιβολίαν, ἐκεῖνος δὲν ὀργίζεται, δὲν δυσανασχετεῖ, δὲν τῇ λέγει ὅτι ἡ δυσπιστία τῆς προέρχεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν της, ἀλλ' ἀφοῦ ἔκαμε πᾶν ὅ,τι ἀπ' αὐτὸν ἐξηρτᾶτο διὰ τὸν φωτισμόν της καὶ τὴν μετάνοιάν της, τὴν ἀφίνει κυρίαν τοῦ ἑαυτοῦ της καὶ τῆς ὁριστικῆς κρίσεως καὶ ἀποφάσεώς της.

Ὁποῖον πρότυπον ἐνεργείας ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἁγίας πίστεώς μας δι' ἡμᾶς ὅλους, ἀδελφοί, καὶ ὁπόσον θὰ εἴμεθα ἰσχυρότεροι, ἂν εἰς τοὺς ἀγῶνάς μας πρὸς φωτισμὸν τῶν ψυχῶν δείξωμεν ζῆλον μέγαν, ἀλλὰ καὶ ἀγάπην μεγάλην, καὶ φιλανθρωπίαν ἴσην πρὸς τὴν εὐσέβειάν μας, κηρύττοντες καὶ ἐργαζόμενοι ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν μὲ πόνον καὶ συμπάθειαν, φειδόμενοι αὐτῶν, καθὼς ἔκαμνεν ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Παῦλος, φειδώνοι καὶ πρᾷοι εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ πλούσιοι καὶ γλυκεῖς εἰς τὴν συμβουλήν, ἐν διδαχῇ καὶ ὄχι ἐν γρόνθῳ, ἐν παρακλήσει καὶ ὄχι ἐν κραυγῇ, ἐν δάκρυσι καὶ ὄχι ἐν ὀβρεῖ, μὲ τὸν πόθον νὰ τοὺς κάμωμεν ἀδελφούς, καὶ ὄχι νὰ τοὺς σκληρύνωμεν περισσότερον διὰ τῆς βαναυσότητος, τῆς αὐθαδείας καὶ τῆς ἀγροικίας, αἵτινες, μαρτυροῦσαι κατὰ τὸν Παῦλον, ἔλλειψιν ἀγάπης, φανερώνουσι καὶ διεφθαρμένην πίστιν, ὁμοίαν, κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπόστολον, πρὸς χαλκὸν ἠχοῦντα καὶ πρὸς κύμβαλον ἀλαλάζον.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν,

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 173.)

Ὀκτώβριος 18 . .

Ὁ ἥλιος δὲν εἶνε πλέον ὡς πρὶν ζωτρός, ἡ ψυχρὰ τοῦ φθινοπώρου πνοὴ ῥίπτει τὰ κίτρινα φύλλα, καὶ ὁ ὠχρὸς μανδύας, ὅστις ἐκάλυπτε τὰ δάση καὶ τοὺς κήπους, τώρα ἐξαπλοῦται μέχρις αὐτῶν τῶν ποδῶν τῶν διαβατῶν, οὓς αἱ πρῶται βροχαὶ ῥυπαίνουσι διὰ τοῦ βορβόρου, τὸν ὁποῖον εἰς τὰς ὁδοὺς σχηματίζουσιν. Εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος τὸ πᾶν φρικιᾷ, ἀλλοιοῦται καὶ θνήσκει, ἀλλ' ἡ φθορὰ ταχέως θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωήν· τὰ δένδρα, μετὰ τὴν χιόνα καὶ τοὺς πάγους, θὰ ἐνδυθῶσι νέαν ἀλωρὴν στολήν, καὶ μὲ σμαράγδινον, πεποικιλμένον τάπητα καὶ πάλιν θέλει καλυφθῇ ἡ γῆ . . . . Μόνος ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀναγεννᾶται ἐδῶ πλέον, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ τῆς ἡλικίας του χειμών, ὁ ἥλιος τοῦ ἔαρος, τὸν ὁποῖον προσμένει, δὲν θὰ ἀνατείλῃ πλέον δι' αὐτόν, εἰμὴ εἰς τὴν ἄλλην ζωήν. Εἶμαι πολύ, παρὰ πολὺ μελαγχολικὴ . . . . πιέζει τὴν καρδίαν μου ἡ σκυθρωπότης τοῦ φθινοπώρου ἢ θλιβερόν τι προαίσθημα;

Ὀκτώβριος 18 . .

Τὰ πυκνὰ καὶ μαῦρα τοῦ χειμῶνος νέφη ἐσκίασαν καὶ τὸν ἰδικόν μου ὁρίζοντα . . . . Ἡ ὑγεία τῆς μητρός μου, βελτιωθεῖσα πρὸς στιγμήν, ἠλλοιώθη καὶ πάλιν ἐπαίσθητῶς . . . Δὲν δύνατται πλέον νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δωματίου της...

Ὀκτώβριος 18 . .

Δὲν ἔχω πλέον τὸ θάρρος νὰ γράψω, διότι δὲν ἔχω οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ὁ πατήρ μου τολμᾷ νὰ ἐλπίσῃ πλέον . . . . Ὁποία μεταβολὴ εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν!

Ὀκτώβριος 18 . .

Τὴν νύκτα ταύτην μ' ἐκάλεσε πλησίον της· ἠθέλησε νὰ μοὶ ὁμιλήσῃ, νὰ γράψῃ τὴν διαθήκην της ἐπὶ τῆς καρδίας μου. «Ἰσαβέλλα, μοὶ εἶπε, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀπατᾶσαι ὡς πρὸς τὴν θέσιν μου ἔχεις ἴδει πῶς ὑποφέρουν καὶ πῶς ἀποθνήσκουν, καὶ γνωρίζεις ὅτι ὁ Θεὸς εὐδόκησεν ἤδη νὰ μὲ καλέσῃ πλησίον του . . . . Τέκνον μου ἀγαπητόν, γεννηθέτω τὸ θέλημά Του· γνωρίζει ὁ Κύριος τί συμφέρει εἰς ἕκαστον πλάσμά Του. Εὐλογῶ τὸ ὄνομά Του ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης μου τῆς καρδίας εὐχαριστῶ Αὐτὸν διὰ τὰς τόσας πρὸς ἐμὲ ἀγαθοεργίας Του· διὰ τὴν ζωήν, ἣν μοὶ ἔδωκε, διὰ τὴν χριστιανικὴν ἀνατροφήν, ἣν ἔλαβον, διὰ τὰς φροντίδας τὰς πολλὰς καὶ τὰς καλὰς συμβουλὰς τῶν καλῶν μου γονέων, οὓς θὰ ὑπάγω ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐπανεύρω . . . . Τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὸν καλὸν σύζυγον, τὸν ὁποῖον ἐν τῇ ἀγαθότητί Του μοὶ ἔδωκε, καὶ διὰ σᾶς, φίλτατα τέκνα μου, παρηγορία καὶ χαρά μου. Τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὰς θλίψεις, ἃς ὑπέστην, ὡς καὶ διὰ τὰς χαράς, ἃς ἐδοκίμασα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ θανάτου, ὅστις θὰ μ' ἐπαναφέρῃ πλησίον του! Τὸν εὐχαριστῶ τέλος καὶ τὸν δοξάζω διὰ πᾶν ὅ,τι μοὶ συνέβη ἐν τῇ ζωῇ μου, διότι Ἐκεῖνος κάμνει ὥστε καὶ τὰ εὐτυχήματα καὶ τὰ δυστυχήματα, ἅπερ δίδει εἰς ἐκείνους τοὺς, ὁποίους ἀγαπᾷ, νὰ γίνωνται τῆς σωτηρίας των μέσα! »

Ἐξηντλημένη, ἔπαυσε. ποῦς σπιγμήν, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί ἀνεζωογονήθησαν πάραυτα διὰ τελευταίας καὶ ζωηροτάτης ἀκτῖνος, καὶ ἐπανέλαβε : «Τέκνον μου, ἐνθυμήσου τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἀνεγνώσαμεν ποτὲ ὁμοῦ· Ὦ θνήσκοντες! πόσον ὑψηλὰ εἶνε τὰ διδάγματά σου! Τὴν φράσιν ταύτην ἀκατάπαυστος ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, καὶ, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὰ πένθιμα τοῦ θανάτου διδάγματα, ἐξ αὐτῆς τῆς κλίνης, ἐξ ἧς δὲν θέλω ἐγερθῇ ποτὲ πλέον, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας τόσον ἀσφαλῶς κρίνει τις τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, σοὶ λέγω καὶ πάλιν : Κόρη μου, ἀγάπα πάντοτε τὸν Θεόν· σοὶ ἡ τοῦτό ἐστι τὸ πᾶν . . . . »

Τῇ ἐσφιγξα τὴν χεῖρα, ἐκείνη δὲ ἐξακολούθησεν : «Ἐκεῖ, ἅπου πηγαίνω, θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν διὰ σέ, διὰ τὸν σύζυγόν σου καὶ διὰ τὰ μικρά σου τέκνα . . . . Δὲν σοὶ λέγω νὰ παρηγορήσῃς τὸν πατέρα σου· τὸν γνωρίζω· ἡ καρδία αὐτοῦ, ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἡνωμένη μετὰ τῆς ἰδικῆς μου, δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ παρηγορηθῇ· ἀλλ' ὁ ἀποχωρισμὸς αὐτοῦ, ἐκφύγετω τόσον ἐδυνηρός, θὰ ἦνε βραχύς... Ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐνωθῶμεν, καὶ θὰ ἐνωθῶμεν αἰωνίως πλησίον τοῦ Θεοῦ μας! Ὁποία σκέψις! ὁποία εὐτυχία! . . . Ἀφήνω τὸν Ἀλβέρτον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀγγέλου, ὃν τῷ ἔδωκεν ὁ Ὕψιστος . . . . Ἡ Ἐρριέττα θὰ μᾶς τὸν φέρῃ εἰς τὸν οὐρανόν . . . . Ἀλλ' ὁ πτωχός μου Λέων! ἐπαθύμουν νὰ ἴδω ἐκεῖνον νὰ ζήσῃ ὀλίγον ἀκόμη καιρόν, ὅπως τῷ χρησιμεύσω ὡς ὁδηγὸς καὶ στήριγμα, καὶ ὅπως ἴδω καὶ ἐκεῖνον συμφερόμενον, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν τὸ θέλει . . . . γενηθέτω τὸ θέλημά Του . . . . Θὰ εὕρῃς εἰς τὸ μικρόν μου κιβώτιον κατάλογον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶνε γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν πτωχῶν μου· εἰς αὐτοὺς κληροδοτῶ, Ἰσαβέλλα, εἰς σὲ καὶ εἰς τὴν Ἐρριέττα . . . . Ἰδιαιτέρως σοῦ συνιστῶ τὴν Εὐγενίαν, τὴν μικράν μου βαπτιστικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεθύμουν νὰ ἐδίδον ἐπάγγελμά τι· εἰς δὲ ἀφήνω καὶ τὴν φροντίδα ταύτην . . . . Ἐπεθύμουν ἀκόμη νὰ ἐξακολουθήσητε, εἰ δυνατόν, νὰ παρέχητε μηνιαῖά τινα βοηθήματα, ἅτινα ἔδιδον ἐγὼ εἰς τινὰς ἀναπήρους γραίας . . . . Ἡ παιδικὴ ἡλικία καὶ τὸ γῆρας τοῦ πτωχοῦ ἔχουσι τόσον τὴν ἀνάγκην ἡμῶν! . . . Ἔπειτα, κόρη μου, προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ, κάμε ὥστε καὶ ἄλλοι νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ ἐμοῦ. . . . Μή με λησμονήσῃς πρὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν! . . .

Δὲν ἠδυνάμην νὰ τῇ ἀποκριθῶ· μοὶ ἔσφιγγεν ἀσθενῶς τὴν χεῖρά μου καὶ μοὶ ἔλεγεν: Ἀγαπητόν μου τέκνον, μὲ ἠγάπησας πολύ . . . . τὰ ἰδικά σου τέκνα θὰ σὲ ἀγαπήσουν ἐπίσης . . . ὅταν θὰ μὲ κλαίῃς, ὕψωσον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν οὐρανόν . . . . ἐκεῖ εἶνε ἡ χώρα, ὅπου ἡ ὀδύνη καὶ ὁ θάνατος δὲν εἰσέρχονται ποτε . . . . Ὦ Θεέ μου, ἀξίωσον τὴν ταπεινήν σου δούλην νὰ εἰσέλθῃ ἐκεῖ, καὶ δέχθητι αὐτὴν εὐμενῶς! . . .

Αἱ δυνάμεις της ἐσβένυυτο, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὡμίλει μὲ διακεκομμένας φράσεις περὶ Θεοῦ καὶ περὶ οὐρανοῦ . . . . ἐνίοτε ἐλαφρὸς ὕπνος ἔκλεισε τὰ βλέφαρά της· καὶ τότε ὠνόμαζεν ὅλους ἡμᾶς, τοὺς ὁποίους ἀγαπᾷ. Ἀπαξ, μετὰ στιγμὴν ἀναπαύσεως, ἀφυπνίσθη μὲ ἀνέκφραστον μειδίαμα, καὶ μοὶ εἶπεν : «Ὠνειρευόμην ὅτι ἤμην εἰς τὸν κῆπον τῶν γονέων μου, εἰς τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον κῆπον, ὅπου ἤνθιζον τότε ῥόδα, ὅπου τόσον ὡραῖοι καρποὶ ὡρίμοι ἐκρέμαντο εἰς τὰ δένδρα. . . . ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου ἦσαν ἐκεῖ . . . . ἐπανέβλεπον τὰ ἀγαπητά των πρόσωπα, τὰ ὁποῖα πρὸ τόσου καιροῦ δὲν εἶδον . . . . μοὶ ἔλεγον : — Ἰδοὺ ἤλθες τέλος . . . ἦμην εὐτυχής . . . ἐξύπνησα ὄμως . . . . Ὦ πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἐπανέβλεπον τὸν ὡραῖον αὐτὸν κῆπον! . . . »

Ἡ ὁμιλία αὕτη μὲ κατέθλιβεν· οἱ λόγοι τῶν θνησκόντων ἔχουν τόσην δύναμιν καὶ τόσην ἁπλότητα! ἠσθανόμην, ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἐπανέβλεπε τοὺς κήπους τῶν ὀνείρων της... Ὅλη ἡ ζωή της ὑπῆρξεν ἐνάρετος, ἁγνή, εὐσεβής· τελειώνει ἡσύχως τὸν ἀκηλίδωτον βίον της· προχωρεῖ ἄνευ τρόμου πρὸς μέλλον, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἀμφέβαλλεν!... Ὦ πόσον ὁ θάνατος τοῦ δικαίου εἶνε ὡραῖος! θαυμάζω καὶ κλαίω! Ὁποίαν ψυχήν, ὁποῖον παράδειγμα, ὁποίαν στοργήν, ἀλλοίμονον, χάνομεν! (Ἀκολουθεῖ).

ΠΑΡΑΔΟΞΟΣ ΘΕΩΡΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΥΠΝΟΥ

Κύριε Συντάκτα τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ὁ ἰατρὸς Κ. Παπαλήλιος γράφων εἰς τὸν «Λόγον» τῆς 22ας Φεβρουαρίου 1901, ἐν σελ. 2, στῆλ. 1ην στίχ. 23—27, ἀποφαίνεται τάδε: «οὐχ ἥττον καὶ αὐτὸς ὁ ὕπνος, ἡ ἀφυπνίσις εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς αὐτῆς ἰδιότητος τοῦ ἐγκεφάλου, οἵας καὶ ὁ νευρικός, τῆς ὑποβολιμότητος, καὶ ἔργον τῆς μετέρας θελήσεως, καθάπερ καὶ **οὐδεὶς ἐναντίον τῆς θελήσεώς του κοιμᾶται**». Περίεργον πρᾶγμα, κ. συντάκτα! Ὅτι κάποτε πηγαίνομεν εἰς τὴν κλίνην, πρὶν ἡμᾶς βιάσῃ ἡ ὕστατα, καὶ ἐπιβάλλομεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας τὸν ὕπνον, πρὶν τὸν ζητήσῃ τὸ σῶμά μας, εἶναι ἀληθές. Ἀλλὰ τὸ ὅτι **κανεὶς δὲν κοιμᾶται ἐναντίον τῆς θελήσεώς του**, μοῦ φαίνεται μία νέα θεωρία, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἠξεύρω σεβασμὸν τι φρονεῖτε. Τὰ μικρὰ παιδία, τὰ βιάζει ἡ μητέρα των νὰ κοιμηθοῦν, καὶ αὐτὰ δὲν θέλουν. Ἡ νύστα τὰ ἀφανίζει, ἀλλ' αὐτὰ ἐπιμένουν νὰ ἔνε στὸ τραπέζι, μαζὶ μὲ τὸν μπαμπᾶ καὶ μὲ τὴν μαμάν. Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ τεντώνουν τὰ βλέφαρά των, τὰ ἀμάτια των, ἐναντίον τῆς θελήσεώς των, κλείουν δυναστικῶς, καὶ ἀπὸ τὴν κορέκλαν μεταφέρονται εἰς τὰ κρεββατάκι των. Νὰ λοιπὸν ἕνα παράδειγμα, μαρτυρούμενον ἀπὸ ἑκατομμύρια ἀγρύπνια

καὶ κοριτσάκια, κατὰ τὸ ὁποῖον κοιμώμεθα καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς μας.

Ἂς ἀφήσωμεν τώρα τὰ παιδιά, καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τοὺς μεγάλους. Μήπως ἐδῶ οὐδεὶς ἐναντίον τῆς θελήσεώς του κοιμᾶται; Ἐγὼ ἔχω διαβάσει ὅτι Κάρολος ὁ ΙΒ'. ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, θεωρῶν τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου καιρὸν χαμένον, ἠθέλησε νὰ μὴ κοιμᾶται. Καὶ τὸ ἔκαμε πραγματικῶς τρία ἡμερόνυκτα· ἀλλὰ ὕστερα, ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, τὰ μμάτια του, ἀπὸ μίαν ἀνάγκην ἀκατανίκητον καὶ δυναστικήν, ἔκλεισαν εἰς ἕνα ὕπνον, ὁ ὁποῖος ἐκράτησε **48** ὁλοκλήρους ὥρας. Ἐὰν κοιμώμεθα, ὅταν θέλωμεν, τότε καὶ ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ μὴ κοιμώμεθα, ὅταν δὲν θέλωμεν νὰ κοιμηθῶμεν. Ἀλλὰ τοῦτο ἄμποτε νὰ ἦτο ἀληθινόν· μὰ ἔλα ποῦ δὲν εἶνε· οἱ στρατιῶται ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ θέλουν νὰ μὴ κοιμηθοῦν καὶ δέκα καὶ εἴκοσι μερόνυκτα, ἀλλὰ τὸ πολὺ πολύ, ὕστερα ἀπὸ ἀγρυπνίαν μιᾶς νύκτας, πέφτουν ὅλοι εἰς τὸ ῥογχαλητό. Ἡ μητρικὴ ἀγάπη θέλει νὰ ἀγρυπνῇ ἀδιάκοπα, κοντὰ εἰς τὸ προσκέφαλον τῆς ἄρρωστης κόρης της, ἀλλ' ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου εἶνε ἀνίκητος, καὶ τὰ μμάτια τῆς μητέρας, ὕστερα ἀπὸ ἀγρυπνίαν δύο τὸ πολὺ νυκτῶν, χωρὶς ἡ δύστυχη νὰ τὸ θέλῃ, σφαλοῦν δυναστικά. Καὶ ὁ καθένας μας, πολλαὶς φοραίς, ἔχων πάρα πολλὴν ἐργασίαν, θέλει μὲ κάθε τρόπον νὰ κρατηθῇ ἄγρυπνος, καὶ πίνει δι' αὐτὸ καφέδες, καὶ πλένεται, καὶ καπνίζει, καὶ βιάζει τὸν ἑαυτόν του νὰ μὴ κοιμηθῇ, ἀλλ' ἀνώφελα· ἀποκαμωμένος, πρὶν τελειώσῃ ἡ ἐργασία του, ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, πέφτει στὸν ὕπνον, καὶ τὸν παίρνει βαρούχειον.

Γνωρίζω μερικοὺς κυρίους, οἱ ὁποῖοι τὸ βράδυ, εἰς τὰς 9, κοιμοῦνται ὅπου τύχουν, ἐπάνω εἰς ἕνα κάθισμα. Θέλουν νὰ κρατήσουν ἀνοικτὰ τὰ μάτια, μὰ δὲν μποροῦν. Διότι ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου, ὅταν δυναμώσῃ, εἶνε ἕνας μεγάλος τύραννος, ποῦ μᾶς κατακυριεύει, χωρὶς νὰ ἠμποροῦμεν νὰ τὸν διώξωμεν. Εἶνε μάλιστα καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, ἀφανισμένοι ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν, καὶ ἐρχόμενοι καβάλλα ἐπάνω σὲ γαϊδουράκια, ἔπεσαν κάτω ἀπὸ τὴν νύστα, καὶ ἐξύπνησαν μὲ σπασμένο κεφάλι. Νὰ ἐκοιμήθησαν τάχα καὶ αὐτοὶ θεληματικῶς, κ. συντάκτα;

Τὸ κατ' ἐμὲ ἕως τώρα, διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ὕπνου, ἰδοὺ τί ἤξευρα· ὅτι ἄλλοτε μὲν κοιμώμεθα, ἐπειδὴ τὸ θέλομεν, καὶ πρὶν μᾶς πιάσῃ διόλου ἢ μᾶς βιάσῃ πολὺ ἡ νύστα· ἄλλοτε δὲ δὲν θέλομεν νὰ κοιμηθῶμεν, καὶ ὅμως κοιμώμεθα, διότι μᾶς ἀφανίζει ἡ ἀγρυπνία καὶ ὁ ὕπνος μᾶς ἐπιβάλλεται, καὶ χωρὶς νὰ τὸν θέλωμεν· καὶ ἄλλοτε, ὅτι θέλομεν νὰ κοιμηθῶμεν, καὶ ὅμως ξενυχτοῦμεν ἄγρυπνοι, διότι, ἐναντίον τῆς θελήσεώς μας, μᾶς βασανίζει ἡ ἀϋπνία.

Ὁ ἐν λόγῳ ὅμως ἰατρός, κ. συντάκτα, βεβαιώνει τώρα ὅτι ὁ ὕπνος εἰς τὸν καθένα κανονίζεται ἀπολύτως κατὰ τὴν θέλησίν του, ὅτι, καθὼς λέγει, «οὐδεὶς ἐναντίον τῆς θελήσεώς του κοιμᾶται», ὅτι ἑπομένως μποροῦμεν νὰ μείνωμεν ἄγρυπνοι καὶ μίαν ἑβδομάδα, καὶ ἕνα ἔτος. καὶ ὅλην τὴν ζωήν μας· ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ κοιμηθῶμεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐφημερίς, εἰς τὴν ὁποίαν γράφει ὁ ἰατρὸς οὗτος, εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον της, τῆς 1ῆς Ἀπριλίου, τὸν ὀνομάζει «διαπρεπῆ ἰατρόν», ἤρχισα νὰ σκέπτωμαι μὴ τυχὸν ἠξεύρῃ αὐτὸς τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ καθένας μας ἠμπορεῖ, ἐνισχύων τὴν θέλησίν του, νὰ μὴ κοιμᾶται διόλου. Ἐγώ, ἂν καὶ συνάδελφός του, τοιοῦτον τρόπον τὸν ἀγνοῶ. Πολλαὶς φοραὶς ἀγρυπνῶ, εἶνε ἀληθές· ἀλλ' ἐναντίον τῆς θελήσεώς μου, ἀπὸ τὰ νυκτερινὰ κλαύματα τῶν παιδιῶν μου.

Ἐὰν λοιπὸν μᾶς μάθῃ πῶς ἠμπορεῖ ἡ θέλησίς μας νὰ διώχνῃ πάντοτε ἀπὸ τὰ μμάτια μας καὶ τὸν ὕπνον καὶ τὴν νύσταν, τὸ κατ' ἐμὲ θὰ τοῦ εἶμαι διὰ βίου ὑπόχρεως, μαζὶ δὲ μ' ἐμένα καὶ ὁ κόσμος, νομίζω, ὅλος, ὁ ὁποῖος πολλάκις, ὑπὸ τὴν ἀκαταμάχητον ἀνάγκην τοῦ ὕπνου, κλείνει τὰ μμάτια του, καὶ στέργει χάριν αὐτοῦ, καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν κορέων καὶ τὰς ἐφιάλτας τῶν κωνώπων καὶ τῶν ψύλλων.

Φρενολόγος.

ΠΟΙΑ Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Μᾶς ἐρωτοῦν μερικοί, διατὶ ἔχομεν τόσον καιρὸν νὰ γράψωμεν κατὰ τῶν μασσόνων· ἄλλοι δὲ μᾶς παρακαλοῦν νὰ μὴ ἀφήνωμεν καμμίαν ἀνομίαν ἀνεξέλεγκτον καὶ νὰ καυτηριάζωμεν τοὺς ἀνομοῦντας ἄρχοντας μὲ γλῶσσαν ἀμείλικτον καὶ καυστικήν.

Ἀπαντῶμεν: Ἡ «Ἀνάπλασις», καὶ διὰ τοὺς μασσόνους καὶ διὰ τοὺς ἀνόμους, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκόν της μὲ θάρρος καὶ μὲ φιλαλήθειαν, οὔτε ἔχει σκοπὸν νὰ τοὺς ἀμνηστεύσῃ διὰ τὸ μέλλον· ἀλλ' ἀπατῶνται οἱ νομίζοντες, ὅτι ὁ ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀγὼν παρ' ἡμῖν θὰ εὐοδωθῇ μόνον μὲ τὰ συχνὰ ἄρθρα κατὰ τῶν μασσόνων, ἢ θὰ τελεσφορήσῃ μὲ τὴν βαρεῖαν κατὰ τῶν ἀνόμων ἀρχόντων γλῶσσαν. Ὁ ἀγὼν θὰ εὐοδωθῇ, μόνον ἐὰν προσηκόντως ὀργανωθῇ· ἐὰν δηλαδὴ οἱ δουλεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν καταρθώσωμεν νὰ συνταχθῶμεν ἐν ἑνὶ πνεύματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ εἰς σωματεῖα Χριστιανικά, τὰ ὁποῖα νὰ ἐξαπλωθῶσιν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν δυνηθῶμεν διὰ τοῦ ζήλου μας, τῆς εὐσεβείας μας, τῆς ἀρετῆς μας, τῆς δραστηριότητός μας, τῆς συνέσεώς μας καὶ τῆς ψυχικῆς μας εὐγενείας, νὰ ἀναφλέξωμεν πολλὰς καρδίας κατὰ Χριστὸν καὶ νὰ ἐπιβάλωμεν χριστιανοὺς ἄνδρας εἰς τὰς διαφόρους δημοσίας θέσεις καὶ τὰ ἀξιώματα. Ἐὰν τοιοῦτότι δὲν ὀργανωθῇ, καὶ κατὰ σοβαρὸν τρόπον, ἡ πολεμικὴ ἀρθρογραφία μόνη εἶνε λίαν ἀτελής; ὅταν γίνηται ἀπὸ στήλας περιοδικῶν, ἐνῷ οἱ ἀντίπαλοι διαθέτουν φύλλα ἡμερήσια. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατὰ τῶν ἀνομούντων ἀρχόντων βαρεῖαν γλῶσσαν, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ εἴπωμεν, ὅτι κατὰ τὸν Παῦλον ἔλεγχος χριστιανικός, ἄρα καὶ ἀποτελεσματικός, εἶνε ὁ μετὰ πραότητος, ὁ μετὰ παρακλήσεως, ὁ μετὰ ἀγαθότητος, καὶ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς τῶν πρώτων αἰώνων, χωρὶς νὰ στηλιτεύῃ τοὺς ἄρχοντας καὶ νὰ ἐπιτίθεται ὁριμέως κατ' αὐτῶν, μόνον δὲ μὲ τὴν ἁγνὴν καὶ ἥμερον διδασκαλίαν, καὶ μὲ τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν πραγματικήν, ἐνίκησε διὰ τοῦ σταυροῦ ὅλας τοῦ κόσμου τὰς δυνάμεις. Ὥστε, ἀντὶ νὰ ἐπιθυμῶμεν γλῶσσαν βαρυτέραν ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχομεν, λυποῦμεθα μᾶλλον, διότι ἐν τῇ ἀτελείᾳ ἡμῶν δὲν ἔχομεν εἰς τοὺς ἐλέγχους, τοὺς ὁποίους κάμνομεν, ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην πραότητα καὶ μετριοπάθειαν. Ἄλλως τε ἡμεῖς, ἁπλοῖ λαϊκοί, μὴ ἔχοντες ἀξίωμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, στρατιῶται μόνον, καὶ ὄχι στρατηγοὶ ἢ ἀξιωματικοί, στερούμεθα ἀρχῆς καὶ αὐθεντίας, καὶ εἰς συμβουλὰς μόνον, εὐλαβεῖς καὶ αὐτάς, δικαιούμεθα, ἀλλ' ὄχι εἰς ἐπιτιμήσεις.

Θεῖον Κήρυγμα «Ἀναπλάσεως»

Εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον Λαϊκὴν Σχολήν.

Σαββάτῳ 28 Ἀπριλίου, ὥρ. 7 1/2—8 1/2 μ.μ.
Κυριακῇ 29 Ἀπριλίου, ὥρ. 7 1/2—8 1/2 μ.μ.

Ἐν τῇ ἐν Πειραιεῖ

Πέμπτῃ 26 Ἀπριλίου, ὥρ. 8—9 μ.μ.
Κυριακῇ 29 Ἀπριλίου, ὥρ. 4—5 μ.μ.